

[Landbrugsministeren.]

mange møder, og meget af det, der ligger til grund for forliget, er gennemdrøftet flere gange, standpunkterne er vejret for og imod hinanden. Jeg vil gerne, når man især taler om den direkte støtte til landbruget, sige, at det jo er et direkte ønske fra det samlede landbrugs repræsentanter, og ingen af dem har næret noget ønske om at fragå, at sådan er det. Formen for udbetaling efter disse forslag har hele tiden været noget, man kunne drøfte, og dér kan man måske sige, at ved et forlig, der sluttes i en sen natte-time — når det blev så sent, var det jo netop, fordi vi grundigt gennemdrøftede det — kan der være et og andet, som måske, hvis vi havde haft mere tid til rådighed, kunne være blevet anderledes.

Men jeg vil dog gerne sige det samme, som det ærede medlem hr. Anders Andersen sagde, at jeg vedstår fuldt ud det forlig, vi har indgået. Jeg vil også gerne, når nu talen er om de faste skatter, sige, at kompensationsudvalgets første skatteønsker lød på, at man skulle godtgøre den direkte statskat på fast ejendom i landbruget og den resterende del af amtsskatterne — det var et beløb, der kunne gøres op til ca. 75 mill. kr. Senere blev disse ønsker ændret, hvad jeg slet ikke skal bebrejde nogen, idet man i stedet for de direkte skatter, stats-skatte, ønskede bygningsskatte på landbrugsbygningerne i kommunerne erstattet med statsskatte; hvis man gør det, bringer det lettelsen af de faste skatter op på godt 90 mill. kr.

Jeg har ønsket at sige dette for at fastslå, at jeg synes, det er fuldkommen overdrevet, når man taler om, at det er regeringens ønske at føre en socialistisk politik over for landbruget. Et sådant ønske har regeringen ikke, det er erhvervet selv, der har fremført sine ønsker og principperne for støtten, og regeringen er gået med dertil. Jeg skal senere gøre et par bemærkninger om, hvad jeg synes der på lidt længere sigt burde ske i landbruget.

Det undrede mig, hvad det ærede medlem

hr. Jens Chr. Christensen sagde med hensyn til venstremindretallets ændringsforslag om nedlægning af landbrug, et forslag, der jo rummer en opfordring til mig om at fremme arbejdet i landbokommissionen tilsigtende dette. Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen sagde: vi siger så nogenlunde det samme som de konservative om landbrugsforpligtelsen. Det kan forhåbentlig ikke være rigtigt. Det glædede mig, som jeg har sagt, at høre det ærede medlem hr. Viggo Hauchs tale, og det glæder mig, at det ærede medlem har en vis tilslutning i partiet venstre, men jeg vil dog inderligt håbe, at venstre i almindelighed må være så stærkt imod det, de konservative foreslår her, at de næsten nødvendigvis må stemme imod det. Jeg kan ikke tro, at man vil være så neutral, at man med ét slag vil prisgive — der er nævnt mellem 85 000 og 90 000, måske mellem 90 000 og 100 000 landbrug, så de bliver frie jorder og kan sammenlægges af hvem der ønsker det. Den sammenlægning af brug, der kunne blive tale om, ville være lige så farlig, lige så betænkelig som den, der, som det ærede medlem hr. Viggo Hauch omtalte det, kunne være blevet resultatet i 1820erne. Jeg håber virkelig, at venstre vil besinde sig og tage et andet standpunkt end det neutrale, som hverken partiet eller landbruget, i hvert fald ikke husmandsbevægelsen, kan være tjent med.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. H. C. Toft, at det er rigtigt, at kornloven gælder for 2 år, men det er også rigtigt, som det er fremhævet under forhandlingerne med landbruget, at jeg må have ret til at foretage tekniske ændringer i bestemmelserne med hensyn til brødkornsordningen, dog således at landbruget ikke stilles ringere end i dag. Det har jeg forpligtet mig til, og det løfte vil jeg holde. Men inden for den ramme mener jeg også det er nødvendigt at sige, at den nuværende brødkornsordning virker uheldigt; man kan drøfte årsagerne, de er mange, men kan måske afhjælpes på forskellig vis. I erken-